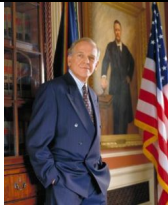

Breitner Igor
Obama ötletgyára
Az új elnök új emberei

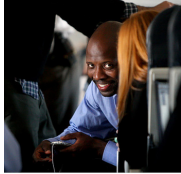
Ki ne emlékezne a már forgatása alatt klasszikussá vált *The West Wing*, azaz *Az elnök emberei* című sorozatra, melyet szakmai körökben leginkább realizmusa, az elnök stábját bemutató részletessége tett sikeressé. Ennek természetesen elengedhetetlen feltétele volt, hogy olyan, egykori washingtoni bennfentesek is segítséget nyújtottak a készítőknél, mint Peggy Noonan (Reagen egyik szövegírója), vagy éppen Marlin Fitzwater (id. Bush sajtószóvivője). A sorozat főszereplői által bemutatott tisztviselők valóban a mindenkori elnök legfontosabb tanácsadói, így elemzésünk első részében a való életben őket „megformáló” személyeket mutatjuk be, a későbbiekben pedig foglalkozunk azokkal az agytrösztökkel is, melyek Obama szakpolitikai gyáraiként működtek a kampány alatt, s feltehetően a kormányzás idején is jelentős szerephez jutnak majd.

A stáb

Tisztség	Sorozatbeli karakter	Kép ¹	Obama csapata	Kép ²
Kabinetfőnök	Leo McGarry		Rahm Emanuel	
Helyettes kabinetfőnök	Josh Lyman		Jim Messina és Mona Sutphen	

¹ Képek forrása: westwing.wikia.com

² Képek forrása: NY Times

Sajtószóvivő	C.J. Cregg		Robert Gibbs	
Kommunikációs igazgató	Toby Ziegler		Ellen Moran	
Helyettes kommunikációs igazgató	Sam Seaborn		Dan Pfeiffer	
Az elnök személyi asszisztense	Charlie Young		Reggie Love	
Szövegíró			Jon Favreau	

A **Kabinetfőnököt** gyakran Washington, s ezzel a mindenkori adminisztráció második legbefolyásosabb emberének tekintik. E pozíciót **Rahm Emanuel** tölti be, aki korábban kongresszusi képviselőként szolgált, s a Demokrata Kongresszusi Választási Bizottság elnökeként a 2006-os félidős választásokon jelentős szerepet játszott a demokrata győzelemben. A chicagói származású stratégia fiatal kora ellenére is régi motorosnak számít, már a '80-as évek végén választási kampányokon dolgozott, s 1992-ben Bill Clinton fő pénzügyi tanácsadójaként jelentős szerepe volt a jelöltválasztási sikerekben.. Ismertsége sikerei mellett azonban személyes attitűdjének is köszönhető, híres ugyanis lobbanékony természetéről, s senkit sem kímélő támadásairól. A Time „egyszerű, hiperaktív harcikutyaként”³ jellemezte Emanuel-t, aki egy, a Chicago Tribune-nak adott interjúban úgy fogalmazott, hogy „néha úgy ébredek fel, hogy én is utálok magam”. Kabinetfőnökké

³ <http://www.time.com/time/politics/article/0,8599,1856965,00.html>

választásához mindezek mellett hozzájárult, hogy jól ismerte Obama-t, s ugyanakkor a Clinton-adminisztrációban szerzett tapasztalatai azon kevés fiatal közé emelték, akik valóban képesek e pozíció betöltésére. Nem titok továbbá, hogy a minden területen gyors sikereket elérő Emanuelból könnyen válhat az Egyesült Államok elnökévé néhány év múlva.

A **kabinetfőnök helyettesei** Jim Messina és Mona Sutphen. **Jim Messina** Obama kabinetfőnökeként szolgált a választási kampány alatt, majd az átmeneti csapat személyzeti főnöke volt (e csapat a választási győzelem és az elnöki hivatal átvétele közötti időszakban készíti fel az új adminisztráció gyors helyfoglalását). Korábban is dolgozott kabinetfőnökként, többek közt Max Baucus (Montana) és Byron Dorgan (Észak-Dakota) szenátorok alatt, valamint tanácsadóként részt vett kampányokban szerte az Egyesült Államokban. A Baucus szolgálatában szerzett Montana-i tapasztalatok kiválóan felkészítették Messina-t az Obama-kampány azon stratégiai céljára, hogy a republikánus államokban is versenyt alakítsanak ki, melyeket később sikerrel is alkalmazott. **Mona Sutphen** szintén szolgált a Clinton-adminisztrációban, külügyi szolgálata után a Nemzetbiztonsági Tanácsban dolgozott. Sutphen is részt vett az átmeneti csapat munkájában, melyet főként külpolitikai téren segített.

Obama **sajtószóvivője Robert Gibbs** lett. Gibbs e pozíciót töltötte be John Kerry elnökválasztási kampányában is, valamint korábban a Demokrata Szenátusi Kampánybizottság kommunikációs igazgatója volt. Kerrytól korán, még 2003-ban elbúcsúzott, majd csatlakozott az akkor szenátori választáson induló Obama-hoz, s jelentős szerepet játszott a fiatal politikus megválasztásában és washington-i felemelkedésében. Bár sajtófőnökként a kampányhoz való csatlakozáskor úgy tervezte, hogy a főhadiszálláson fog dolgozni, hamar csatlakozott Obama-hoz, végigkísérte az országjárás során, s a sajtókapcsolatok kezelése mellett kommunikációs tanácsokkal látta el a demokrata jelöltet. Kézjegyévé pedig a gyors-reagálás erőltetése vált, mely módszerrel sikeresen tudta ellensúlyozni a republikánusok gyakori támadásait. Az Alabama-i származású tanácsadó szintén jól ismeri a republikánusokat, déli gyökerei pedig hozzásegíthetik Obama adminisztrációját, hogy a déli államokban jobban „eladható” legyen.

Ellen Moran kommunikációs igazgatóvá választása sokakat meglepett, hiszen a fent említett Gibbs töltötte be e szerepet Obama mellett, Moran ráadásul sohasem tartozott a

jelenlegi elnök belső köreihez. Moran-t szintén fűzte munkakapcsolat Bill Clintonhoz, ő tervezte például a demokrata elnök mindkét beiktatási ceremóniáját. Karrierjének legjelentősebb részét azonban az EMILY's List nevű szervezetnél töltötte, mely abortusz-párti női demokrata politikusokat támogat. Moran itt vezérigazgatóként szolgált, de ő tervezte korábban a szervezet munkatársainak képzési programját is. Moran ráadásul Clinton egyik fő támogatója volt, bár kiválasztásával Obama jelentős lépést tett annak irányába, hogy esetleges következő választási kampányához biztosítsa azon női Clinton-szavazókat, akiket esetleg magára haragított 2008 során.

A **kommunikációs igazgató helyettesének** tisztségét **Dan Pfeiffer** tölti be, aki korábban az átmeneti csapat kommunikációs igazgatója volt. Pfeiffer azok közé tartozik, akik már a kampány legelején csatlakoztak Obama-hoz, előtte pedig többek közt Al Gore 2000-es kampányán dolgozott, valamint Tom Daschle – Obama mentora – kampányában is részt vett. Pfeiffer váltotta Gibbs-t kommunikációs igazgatóként, mikor utóbbi a kampány egyik főtanácsadójává lépett elő. Pfeiffer volt az Obama kampány egyik fő új- és szociális média tanácsadója, s várhatóan jelentős szerepet játszik majd a Fehér Ház internetes kommunikációjának kezelésében.

Az elnök **személyi asszisztense**, legfőbb segítője **Reggie Love**. A személyi asszisztens az a személy, aki gyakorlatilag állandóan az elnök mellett tartózkodik. 2006-ban gyakornoknak jelentkezett a Kongresszushoz, majd Obama szenátusi irodájához került, ahol Robert Gibbs politikai igazgatóhelyettesnek nevezte ki. A kampány alatt ő volt az, aki Obama-t ellátta minden téren: ő hordozta a tollát, a kedvenc rágóját, s minden egyebet, amire a jelöltnek csak szüksége lehetett. Ő volt az, aki minden nap először találkozott Obama-val, s akivel az elnökjelölt elhíresült kosárlabda meccseit játszotta.

Az elnök **szövegírója** **Jon Favreau**, aki 27 évesen Love mellett a csapat legfiatalabb tagja. Miután lediplomázott, csatlakozott Kerry 2004-es választási kampányához, ahol szövegíróként dolgozott. Ennek keretében találkozott a Demokrata Konvención Obama-val, s rögtön első találkozásukkor azt javasolta az éppen felszólalásra készülő politikusnak, hogy írja újra beszédét. Favreau rengeteg időt töltött Obama-val, mely alatt aprólékosan elsajátította

a szenátor nyelvezetét és gondolkodási módját, melyet olyan szintre tökéletesített, hogy sokan szerint egyre inkább hasonlít rá. Ez része Favreau munkamódszerének, hiszen úgy gondolja, hogy a rendkívül jó szónoki képességekkel rendelkező Obama önmaga legjobb szövegírója, ő maga már csak az utómunkálatokban segít. Két legjelentősebb beszédeként az Iowa-i győzelem után elmondott, valamint a beiktatási ceremónián elhangzott szövegeket tekintik. Utóbbi úgy híresült el, mint amit két hónap kutatómunkája után egy Starbucks kávéházban írt meg.

Obama szakpolitikai gyárai

Két olyan agytrösztöt emlegetnek, melyek Obama-t tanácsokkal látták el. Az egyik – az MPK által korábban már bemutatott⁴ – Center for American Progress. A CAP-ot, melyet a fő progresszív agytrösztnek tartanak 2003-ban alapították meg Soros György kezdeményezésére – és anyagi támogatásával – azzal a céllal, hogy ellensúlyozza a jobboldali intézetek fölényét. Elnöke, John D. Podesta később egyike volt az átmeneti csapat három vezetőjének. Az Obama adminisztráció számos ötlete származott a CAP-tól, így például az afganisztáni csapaterosítás az iraki kivonulással párhuzamosan, vagy az univerzális egészségügy kialakítása a munkáltatókon keresztül.

Soros mellett szerepet játszott egyéb, Obama győzelmét segítő intézmények felállításában is. 2005-ben egy találkozón számos amerikai milliárdost hívott össze, akikkel megalapították a Demokrácia Szövetséget, mely 100 millió dollárt juttatott baloldali intézményeknek. Ezek közé tartozik a már említett EMILY'S List is, valamint a CAP, de kisebb intézetek is, mint az Economic Policy Institute, a Center for Progressive Leadership, a Colorado Fiscal Policy Institute, vagy a Media Matters for America, melyek mind hozzájárultak – akár állami vagy országos szinten – Obama győzelméhez. Ezek az intézetek természetesen nem pusztán agytrösztként működtek, sokkal inkább a think-and-do-tank kategóriájába estek, tehát számos akciót is végrehajtottak.

---

⁴ <http://www.meltanyossag.hu/files/meltany/imce/a-cap-080619.pdf>

Egy másik szervezet, mely jelentősen segítette Obama kampányát az ACORN (Közösségi szervezetek szövetsége az azonnali reformért). Az ACORN leginkább a szegények megsegítését, valamint a közösségi intézmények fejlesztését tűzte ki célul, s évtizedes tevékenysége során kialakított kapcsolatai, valamint listái meghatározó erő voltak az alsóbb társadalmi rétegek elérésében. Nem mellesleg Obama e szervezetnek dolgozott a '90-es évek közepén, s ez számos támadást eredményezett a republikánus oldalról, hiszen az ACORN-t több esetben is választási csalással vádolták meg.

Következtetések

Számos jól látható hasonlóságot lehet felfedezni Obama csapatának tagjai között. Mind fiatalok, agresszív stílusúak, számos kampányban kipróbálták már magukat, valamint sokuknak tapasztalata van a Clinton-adminisztrációból is. Ami azonban leginkább összeköti őket, az újtási képességük és kreativitásuk, mely mind a kampányban, mind pedig az adminisztráció kommunikációjában megnyilvánult. Saját területükön mindannyian arról ismertek, hogy új módszereket és eljárásokat dolgoznak ki, s azokat alkalmazni is merik. Ezzel kiváló összhangban volt a Center for American Progress tevékenysége, mely intézetet szintén úttörő ötleteiről ismerték meg. Tagadhatatlan tény, hogy a politikacsinálás új ritmusához pontosan olyan emberekre van szükség, mint akik Obama-t csapatként segítik.